

Een nieuw begin

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

Concept-verkiezingsprogramma 2021-2025

Versie in eenvoudige taal

The logo for the Dutch political party D66, consisting of the letters 'D66' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid green square.

D66

Bij D66 vinden we dat iedereen in Nederland een eerlijke kans moet krijgen. Ga je naar school en werk je hard? Dan kun je goed werk en een huis vinden, en krijg je mooie toekomst. Waar je ook bent geboren of wat voor werk je ouders ook doen. Ben je ziek of kun je minder goed meekomen? Dan helpen we je. Dat is de basis van hoe wij vrij en eerlijk samenleven.

Maar het is voor mensen steeds lastiger om grip op hun eigen leven te hebben. Veel jongeren kunnen geen huis vinden. Kinderen beginnen nog te vaak met een achterstand op school. Leraren hebben niet altijd de vrijheid om hun werk goed te doen.

De verschillen in ons land groeien. Tussen arme en rijke mensen. Tussen mensen met een opleiding voor de praktijk en een opleiding over theorie. Tussen mensen die in Nederland geboren zijn en mensen die ergens anders vandaan komen.

Het coronavirus

Door het coronavirus stond ons land plotseling stil. Sommige mensen worden ziek. Anderen verliezen een dierbare. Of ze raken hun baan kwijt. In de zorg moeten mensen keihard doorwerken. Leraren moeten op nieuwe manieren lesgeven. Heel veel mensen staan op elk moment klaar om Nederland door deze moeilijke tijd te helpen.

Het coronavirus laat zien waar het nog niet goed en eerlijk gaat in ons land. Het is belangrijk dat we ons best doen voor elkaar. Zodat we samen tegen een stootje kunnen. We willen dat mensen gezond kunnen leven. Dat mensen en bedrijven bijvoorbeeld niet zomaar door hun spaargeld heen zijn.

Het kan niet zijn dat we belangrijke producten zoals medicijnen maar bij één bedrijf of uit één land kunnen halen. Dat het slechter gaat met het klimaat, omdat we producten goedkoop willen maken.

Het virus is voor D66 een extra reden om hard aan het werk te gaan. Voor een eerlijke kans op een goede toekomst voor iedereen.

Wat wij willen voor de toekomst

Sinds 2017 doet D66 mee aan de regering. We zijn op veel dingen trots. Zoals het extra geld dat naar onderwijs is gegaan. Er zijn heel veel woningen gebouwd. We hebben afspraken gemaakt over het klimaat, voor een schoner en gezonder Nederland. En we hebben afspraken gemaakt over pensioenen, waar jonge én oudere mensen wat aan hebben.

Samenwerken is voor ons heel belangrijk. In de politiek, met mensen, met bedrijven. Maar om alles te veranderen is vier jaar regeren veel te kort. We zijn nog niet klaar. In dit programma staat wat we de komende vier jaar willen doen. Daarbij gaan we altijd uit van deze vijf ideeën:

1. We vinden dat mensen gelijke kansen verdienen.
2. We vinden dat mensen zelf over hun leven moeten kunnen beslissen.
3. We willen dat we bij elke beslissing ook aan de toekomst denken.
4. We vinden dat de overheid haar best moet doen voor iedereen.
5. We vinden dat Nederland ook moet samenwerken met de rest van de wereld.

Waar we aan gaan werken

1. Ieder kind moet het beste onderwijs krijgen.

Ze leren niet alleen goed rekenen en schrijven, maar krijgen ook sport en muziek. Met een gratis gezonde lunch. Kinderopvang wordt gratis. Zo leert ieder kind al vroeg de taal en leren kinderen om samen te spelen. Leraren worden beter betaald.

Iedereen moet kunnen studeren. Daarom geven we mensen die dat nodig hebben een studiebeurs. Zo kunnen ze hun opleiding betalen. Of je nu naar mbo, hbo of de universiteit wilt.

2. Het gaat slecht met onze natuur en het klimaat.

Daarom moeten we nu in actie komen. We gaan veel meer doen dan we nu al doen. Nederland gaat de meeste windenergie leveren van Europa. Dat gaan we doen met duizenden windmolens op zee. Tot 2025 gaan we 30 procent minder nieuwe grondstoffen gebruiken.

Stikstof is een gas dat ontstaat uit de mest van dieren. Het is slecht voor de natuur. Wij willen daarom kringlooplandbouw. Dat is landbouw waarbij minder stikstof vrijkomt. Boeren houden dan minder dieren op hun boerderij, maar kunnen meer geld verdienen.

3. Wij gaan ervoor zorgen dat we allemaal even gezond kunnen zijn.

Mensen met een lagere opleiding of minder geld leven veel korter en zijn minder gezond. Dat kan niet zo blijven. We gaan geld steken in alles wat dat verschil kleiner maakt.

We gaan mensen helpen met sporten en gezond leven in de buurt. Schone lucht in de omgeving. Een huisarts of verzorgende dicht bij huis. Langdurige ziektes en overgewicht willen we voorkomen. Dat is beter dan dat mensen ziek worden en medicijnen moeten slikken.

4. Iedereen die wil werken verdient een goede baan.

We maken het aantrekkelijk voor werkgevers om vaste contracten te geven. Als je geen baan hebt, krijg je hulp om iets nieuws te leren. We houden op met ingewikkelde toeslagen, zoals die voor kinderopvang. Iedere Nederlander krijgt korting op belasting óf een vast netto bedrag als je te weinig verdient. Met dat geld kun je bijvoorbeeld betalen voor zorg, huur of kinderopvang.

5. Veel mensen kunnen geen betaalbaar huis vinden.

Daarom gaan wij een miljoen nieuwe huizen bouwen. Want iedereen verdient een fijn dak boven zijn hoofd. Woningbouwverenigingen hoeven minder belasting te betalen. Zo kunnen ze meer betaalbare huurwoningen bouwen. En we zorgen ervoor dat de huren niet zo hard omhoog gaan.

6. Voor racisme en discriminatie is in ons land geen plaats.

Ieder mens moet hetzelfde behandeld worden. Doe je daar niet aan mee? Dan word je hard aangepakt. Speciale agenten gaan zorgen dat mensen worden gestraft voor zulk slecht gedrag. Bedrijven die discrimineren als ze mensen aannemen krijgen een hoge boete.

7. Elke dag willen mensen een nieuw leven beginnen in Nederland.

Mensen die vluchten voor oorlog en geweld bieden we hier een veilige plek. We moeten daar samen met Europa ons best voor doen.

Zijn mensen eenmaal in Nederland aangekomen? Dan is het belangrijk dat ze meteen taalles krijgen en aan het werk kunnen. Want dan kun je beter meedoen in de buurt. Je kunt bijvoorbeeld praten met de leraar van je kind, of zelf naar school.

Ook zijn er mensen nodig die hier tijdelijk komen werken. In de bouw bijvoorbeeld, in onze kassen of in de verpleging. Wij willen dat zij veilig tijdelijk naar Nederland kunnen komen.

8. Iedereen moet dezelfde kansen krijgen.

Of je nu man of vrouw bent. Op wie je ook verliefd wordt. Dat is nog niet zo. En daar gaan we hard aan werken.

Sommige mensen vinden moeilijk een baan. Bijvoorbeeld oudere mensen, zwangere vrouwen, of mensen die ergens anders vandaan komen. Dat moet stoppen. Bedrijven en uitzendbureaus die discrimineren krijgen een boete.

9. D66 wil dat mensen zoveel mogelijk zelf mogen beslissen over hun eigen leven.

Sommige mensen die ouder zijn dan 75 vinden dat hun leven af is. Wij willen dat zij zelf mogen kiezen wanneer zij sterven. Dit gebeurt dan met stervenshulp. Het gebeurt alleen als we zeker weten dat er geen andere reden is om te sterven, zoals zorgen over geld. Wij zijn vóór gratis anticonceptie, zoals de pil of een condoom. En we vinden dat je naar je huisarts moet kunnen voor een abortuspil.

10. Mensen in de zorg of het onderwijs doen belangrijk werk.

Daarom moeten we meer geld steken in publieke taken. Zoals zorgpersoneel, leraren en politieagenten. Maar meer loon betalen is niet genoeg. De overheid moet mensen de ruimte geven om hun werk te doen.

De overheid moet ook goed in de gaten houden dat bedrijven open en eerlijk werken. Grote bedrijven die bijvoorbeeld computers of medicijnen maken zijn vaak heel machtig. Dat mag nooit belangrijker zijn dan onze basisrechten. Zoals onze vrijheid of gezondheid.

11. Wij gaan veel geld steken in onze rechtsstaat, bijvoorbeeld de rechtbank en hulp van een advocaat voor iedereen die dat nodig heeft.

We geven ook extra geld uit aan onze veiligheid. Wij vinden dat de politie de zwaarste misdaden het hardst moet aanpakken, zoals zwaar geweld en oplichting van grote groepen.

12. We vinden het belangrijk dat mensen kunnen meepraten en meebeslissen over de politiek en ons land.

We willen een gekozen minister-president en dat mensen meer te zeggen krijgen over hun gemeente, de provincie of ons land.

13. Wij beschermen de rechten van mensen wanneer ze het internet gebruiken.

Mensen krijgen meer te zeggen over wat er gebeurt met hun eigen gegevens op internet. Zoals door Google of op Facebook. We gaan het verzamelen van die gegevens door bedrijven en de overheid goed in de gaten houden.

14. We helpen bedrijven te vernieuwen en te vergroenen.

Dat is beter voor de toekomst. Als een bedrijf vervuult, gaat het meer betalen. Dat is wel zo eerlijk. We gaan kleinere bedrijven juist helpen, want die leveren veel banen op in ons land.

15. Wij zijn er trots op dat Nederland al heel lang goed samenwerkt met andere landen.

Daar gaan we mee verder. Veranderingen in het klimaat en omgaan met vluchtelingen zijn onderwerpen waar we samen met Europa aan moeten werken. Nederland moet daarin voorop lopen. Ook buiten Europa werken we samen. Want problemen die de hele wereld aangaan, kun je alleen maar samen met andere landen oplossen.

Een nieuw begin

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

Concept-verkiezingsprogramma 2021-2025

Versie in eenvoudige taal

The logo for the Dutch political party D66, consisting of the letters 'D66' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid green square.

D66